

Gyş agşamy

Category: Goşgular, Kitapcy
написано kitapcy | 23 января, 2025
Gyş agşamy

■ GYŞ AGŞAMY

Gar pyrlanyp, tüweleýläp,
Tupan gök ýüzün baglaýar.
Käte möjek deýin uwap,
Käte çaga deý aglaýar.
Kä üstünde külbämiziň
Saman ýaly ses edýär ol.
Aýnamyzdan esedýär ol
Çalamydar külbämiziň
Içi gamgyn hem tüm ýaly.
Neçüýn garryja enemiz,
Dymýarsyňyz siz güň ýaly?
Ýa tupan talaň saldymy
Ýürekdäki höwesiňe?
Ýa çalaja irkildiňmi
Pyrlanýan igiň sesine?

Içeli, garyp ýaşlygmyň
Dosty, doldur kürşgäni, gel!
Gamdan ýaňa içsek eger,
Ýüregmize şatlyk geler.
Aýdyp ber gök gözli gyzyň
Uzaklarda ümsüm gezşin.
Säher çagy şol ýalňyzyň
Sallanjyrap suwa gelşin.

Gar pyrlanyp, tüweleýläp,
Tupan gök ýüzün baglaýar.
Käte möjek deýin uwap,
Käte çaga deý aglaýar.
Içeli garyp ýaşlygmyň,

Dosty, doldur kürşgäni, gel!
Gamdan ýaña içsek eger,
Ýüregimize şatlyk geler.

■ GAY

Ak eşikde, gök tolkunlaň üstünde,
Haçan çal dumanda, aýagna galyp,
Deňiz oýnan çagy kenar kastynda,
Ýyldyrym şöhlesi öz höwesine
Onuň ak ýüzüni ýagtyldyp durka,
Ýel urlup oň ýeňil ýapjasyna,
Bilelikde asman sary uçýarka,
Bu bolýan ahwala sen üns berdiňmi,
Kert gaýada duran gyzy gördüňmi?
Nil reňksiz asman, bu gaýlan deňiz
Kim kim taýa uçýar barlykda gaýyp?
Ýöne ynan, maňa gaýadaky gyz
Möwçden, gökden, däli gaýdan ajaýyp!

Terjime eden: Atamyrat ATABAÝEW.

■ PROZAÇY HEM ŞAHYR

Berbaşagaý-la sen, kyssaçy dogan?
Sen häzir, gowusy, kelläňde doglan
Pikiriňi maňa ber,
Onsoň edişimi gör.
Bir ujuny ýiteldip,
Kapyýasyn gataldyp,
Ganat ýelmäp gerşine,
Atlandyryp kirşime,
Büküp goýbersem ýaýym
Ikini küýsemez haýyn!

■ EH VNAVE EONEM*

ƒurnalda bir goşgy güzletdim bir gün,
Aşagyna bolsa çekmedim golum.

Bir kelpez tankytçam gizläp kimdigin,
Goşgynyň jogabyn nagt etdi, zalym.

Ýeri, onsoň näme? Bar bolany şol.
Netije bolmady gol ýoklugyndan:
Men dyrnagymdan tanan bolsa ol,
Men ony tanadym gulaklaryndan.

* * *

■ (Dyrnagyndan tanarmyşlar peleňi)

Ýaňy-ýakyn bir şygyrjyk ýazyp men,
Neşir etdim öz golumy çekmezden.
Adyn gizläp bir tankytçy kelpezem
Makala ýazypdyr ol hakda şo dem.

Bolan işi görseňiz-le arada,
Ikimizem uzak ekenik çakdan.
Ol tanapdyr dyrnagyndan şobada,
Men bolsa, tanadym ony gulakdan.

Terjime eden: Kerim GURBANNEPESOW.

■ BILBIL BILEN IKATÝOK

Tokaýda hoş gijäň zulmat tününde,
Baharlar bagsysy saýrap, köňlünde
Baryny jak-jaklap, ýetirýär dünýä.
Ýöne welin bir bolgusyz ikatýok
Guk-guk edip, hondanbärsi sürünýä.
Onuň tekrarlaýan gugu-guguny
Ýaň ýene tokaýa gaýtaryp berýä.
Tukat guguldydan doldy serimiz,
Dynjak bolsak, ýok gaçara ýerimiz.
Isleg bar, haýys bar, dileg bar senden,
Halas et, eý, Taňrym, bu gamgyn sesden.

■ HEREKET

Hereket ýok diýdi sakallak dana,**
Alaç tapman başga hili aýtmana.
Beýlekisi*** dymyp, ýöräberipdir,
Oň bolşun hemmeler oňat görüpdir.

Ýöne, eý, jenaplar, bu waka zerur
Başga bir mysaly ýatladyp dur teý.
Her gün depämizden Gün aýlanyp dur,
Diýmek, mamla bolýar kesir Galileý.

Terjime eden: Atamyrat ATABAÝEW.

* * *

Owaldan dünýäniň ýasalşy şeýle,
Bu dünýä hemişe şu kysmyrakdyr:
Akylllylar azdyr, okumyş köpdür,
Tanyş hasam köpdür, dost welin ýokdur.

Terjime eden: K. GURBANNEPESOW.

* * *

Öz dogduk ýurdunyň gök asmanynyň
Aşagynda gyzyň ruhy ruhy öçýärdi.
Öçdi iň soňunda, depämde onuň
Solan ruhy kölge ýaly uçýardy.
Ýöne ötüp bolmaz çäk bar arada,
Duýgymy ýerliksiz oýarypdyryn.
Perwaýsyz leblerden ölüm barada
Habar eşdip, gama boýalypdyryn.
Ine, meniň otly kalp bilen söýen,
Agyr hasrat bilen bagra gan öýen
Gözelim şol, jebri-jepaga dözüp,
Hesret bilen söýdüm ýüregim üzüp.

Hany indi jepa, nirede söýgi?
Garyp ýürek kölge ýaly galgady.
Dolanmaz iň bagtly günlerim köýdi,

Aglara gözümde ýaşam galmady.

Terjime eden: A. ATABAÝEW.

■ STENKA RAZIN HAKYND AÝDYN

1.

Ýaýbaň Wolga derýasynda
Ýüzüp barýar gitgir gaýyk.
Gaýykdaky sürüjiler
Dogumly ýaş knýazlardy,
Törde otyr hojaýyny
Örän gorkunç Stenka Razin.
Gaşynda-da bir gözel gyz,
Eýran şanyň gözel gyzy.
Stenka Razin şa gyzyna
Bakman, diňe Wolga bakýar.
Sözledi ol gorkunç kişi □
Stenka Razin bakyp derýa:
'Eý, Wolga, eý, eziz derýa!
Sen terbiýe berdiň ýaşkam.
Üwräp-üwräp sallançagmy,
Hüwdülediň uzak gije,
Çykarardyň oňat howa,
Meniň üçin uklamadyň,
Kazaklarma baýlyk berdiň.
Emma weli henize çen
Saňa sylag bermändiris''
Diýip, gorkunç Stenka Razin
Böküp galdy öz ýerinden,
Eýran şanyň gözel gyzyn
Göterdi-de iki бүklүp,
Tagzym etdi Wolga derýa.

2.

Gezmeläp Stenka Razin
Astrahan şäherinde,

Dürli-dürli mal satdy □
Mal satdy dürli-dürli.
Şäheriň serkerdesi
Possun hem talap etdi,
Sowgatlary talap etdi.
Getirip Stenka Razin
Güllü ýüpek matalar,
Ýüpek güllü matalar,
Zerli matalar berdi.
Şäheriň serkerdesi
Possun hem talap etdi,
Possun gymmat bahaly;
Ajaýyp hem täzeje,
Biri gunduzdan bolsun,
Biri bolsun samyrdan.
Stenka Razin serkerdä
Possunlary bermedi.
' 'Possun ber, Stenka Razin,
Egniňden çykar-da ber!
Berseň, sag bol alarsyň.
Bermeseň, men asaryn,
Tämiz çola meýdanda
Dub agajyndan seni,
Dolap itiň hamyna,
Göm-gök dubdan asaryn''
Gam çekip Stenka Razin,
Geldi şeýle pikire:
' 'Alsaň al, eý, serkerde,
Meniň bu possumymy,
Bu possunum meniň.
Bolmanmyş-da bu possun''.

3.

At aýagynyň sesi däl ýa-da ynsan nalyşy,
Surnaýçynyň surnaýy däl meýdanlardan gelýän ses.
Howa uwap, seslenip, edýär uly zenzele,

Edip uly zenzele, maña ýalbarýar ýene,
Ol meni □ Stenka Razin çagyrýar özi bile,
Bile gideli diýýär gezmäge gök deňize:
'Sen bir batyr ýigit sen, hem edermen galtaman,
Sen edermen galtaman hem gezegen şadyýan.
Basymrak mün gaýyga,
Pasyrdawuk ýelkenňi aç,
Ýüzüber gök deňizde.
Süreýin seni her ýan, üç gämiňi süreýin:
Ol birinji gämiňde altyn bilen zer bolsun.
Ikinji gämiňde hem arassa kümüş bolsun,
Ol üçünji gämiňde gyz bolsun □ gözel bolsun''.

■ BOÝUN ALMAK

Men sizi söýýärim, Mejnun bolýaryn,
Köýse-de bu zähmet biderek ýere,
Bu samsyk işimde, men bagtygara,
Aýagña baş goýup, boýun alýaryn!
Maña gelşikli däl, ýaşymam bir çen...

Akylly bolmagma wagt ýetipdir!
Her bir görnüşinden aňýaryn weli,
Yşk hanjary ýüregime batypdyr:
Maña sensiz tukat, pallap otyryn,
Siz gelseňiz gamgyn-özüm duýýaryn,
Gaýrat yok diýmegi göwne getirýän □
Perişdäm, men sizi örän söýýärim!
Gelse gulagyma myhmanhanadan
Tykyrdadyp geýeniňde köwşüňi,
Ýürek böküp, sypjak bolýar synadan,
Birden ýitirýärim akyl-huşumy.
Siz gülseňiz □ maña örän şatlykdyr,
Meň üçin hesretdir □ ýüz öwürseňiz.
Uzyn gün jepama □ uly aklykdyr,
Eliňizi meň elime berseňiz.
Özüňi perwaýys tutup hemişe,
Keşde çekip, başlan mahalyň işe,

Saça timar berip, süzseñiz gözi,
Körpe çaga ýaly men çakdanaşa
Hezil edinýäriň göremde sizi!..
Gitjek bolanňyzda gezmäge daşa,
Çisňinli howada, çytyk howada,
Size dözmän, edip agyr endişe,
Gam çekişim aýtmaýynmy men ýa-da?
Aýtmaýynmy siziň gözden ýaş döküp
Ýa gizlin gürleşip oturanmyzy,
Ýa biziň Opoçka seýrana çykyp,
Saz çalyp gijäni ötürenmizi?..
Haýpyň gelsin, Alinam □ meň başpenam,
Söý diýmäge hakym ýok hiç mahalda.
Belki, ölmeseñiz meň eden günäm,
Söýgiňize degýän däldir sähel-de,
Nazaryňyzyň bardyr täsin gudraty!
Söýen boluň, göwün açylsyn bir bat!
Wah, meni aldamak kyn däldir gaty!..
Özüm hem meýletin aldanmaga şat.

Terjime eden: Çary AŞYR.

* ''Şiri dyrnagyndan tanaýarlar''.

** Sakallak dana □ ýunan filosofy Zenon.

*** Beýlekisi □ Diogen.

Goşgular